

Versijnt dagelijks Zon-
en feestdagen uitgezond.
Abonnementen per
kwartaal (stad) f 7.50
Ned.-Indië f 8.—
Buitenland f 12.50
Met „d'Oriënt" resp.
f 10.50, f 11.50, f 16.—
Uitgeefster
N. V. HANDEL MIJ.
ALBRECHT & CO.

HET NIEUWS VAN DEN DAG

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Directeur-Hoofdredacteur H. MULDER.

Advertentiën: Per
5 woorden of gedeelte
daarvan f 0.75; mini-
mum f 3.75 per plaat-
sing; Regel-tarief, per
regel f 0.50; minimum
f 4.— per plaatsing.
Advertentie-kosten bij
vooruitbet. Tel. adres:
„Dagnieuws Batavia".



H. K. H. Prinses Juliana.

Prinses Juliana's Vijfde Kroonjaar.

1909 — 1934.

Maandag a. s. viert onze Kroonprinses haar 25sten verjaardag.

Wat valt er van een Koningskind als Prinses Juliana op een herdenkingsdag als ons Maandag wacht, te vertellen?

Immers niets, hooren wij hier en daar zeggen. Het leven van zoo'n Koningskind gaat als op rolletjes voort en alleen byzantinisme kan met alle geweld doen trachten naar een overdreven schets van de betekenis van dezen jaardag.

Is dat zoo? — vragen wij.

Is dit de geesteshouding waarin wij, als natie, den toch reeds door het overlijden van Koningin Emma zoo zwaar overschaduwden jaardag van onze Juliana moeten vieren?

Immers neen.

Zooals een moeder den jaardag van haar kind met vreugde viert, zoo viert de natie den jaardag van de Oranje prinses.

Toen zij 30 April 1927 grondwettelijk meerderjarig werd, richtte het ouderlijk

paar in het Paleis aan het Noordeinde te 's-Gravenhage een feestmaal aan, en de woorden die toen H. M. Koningin Wilhelmina aan tafel tot haar kind sprak, verdienen niet te worden vergeten, daar zij het zijn, die de huidige betekenis van de Kroonprinses zoo juist voor ons schetsen.

Hier was niet alleen de Moeder van de Prinses, hier was vóór en boven alles een Landsmoeder aan het woord.

Laten wij nooit vergeten, dat het leven van een Koningskind, door de oppervlakkige massa zich gedacht als een leven-op-rolletjes, een moeilijk, veel verward leven is, een dubbel leven, waarin het belang van volk en land voorop staat, waarin altijd weer het offer van het persoonlijk belang wordt gebracht aan het belang der natie.

Het tijdperk van studie kon, — aldus de Koningin in haar opmerkelijke tafelrede, — met het intreden der meerderjarigheid, nog niet worden afgesloten voor de Prinses.

„Integendeel, gij zult U nog verder

voor de wachtende taak willen en moeten bekwamen. Het is Uw Vader en mij zeer aangenaam geweest, gevolg te kunnen geven aan den wensch, Uw studiën voort te zetten aan de Leidsche Hoogeschool, die door zulke schoone en aloude tradities aan de geschiedenis van ons Vaderland en van onze familie is verbonden.

En als ik denk aan het schoone, volle leven met zijn groote verantwoordelijkheden, dat U wacht, *te midden waarvan gij de kunst zult moeten leeren verstaan U wezenlijk gelukkig te gevoelen, onverschillig onder welke omstandigheden*), dan gaan mijn gedachten vanzelf terug tot Uwe prille jeugd, waarin wij reeds het verlangen U één te voelen en mede te leven met anderen, mochten beluisteren.

Zij het U gegeven altijd weer te vinden die diepere eenheid, die alle menschen samenbindt, die gij steeds gezocht hebt, en te leeren anderen en Uzelve te begrijpen en U in te leven in het tijdperk dat voor U ligt, U zoo het vertrouwen waardig te maken van Uw tijdgenooten en bovenal van Uw dierbaar volk, aan welks geluk en welzijn ge eenmaal geroepen zult zijn Uw beste gaven en krachten te wijden."

*) Wij cursiveeren. R. e. d.

Wie deze woorden met aandacht leest en in zich opneemt, moet ontroerd worden tot in het diepst van zijn ziel.

Inderdaad, dat is het lot van Vorsten die, als onze Oranjes, hun plicht jegens land en volk verstaan.

De kunst léeren: zich wezenlijk gelukkig te gevoelen, *onverschillig onder welke omstandigheden...!!*

Vorstenschool!

Een zware, moeilijke school.

Laat ons dankbaar zijn dat onze Prinses onder leiding van een Moeder, die zóó Hare taak verstaat, niet alleen gewillig, maar ook met volkomen overgave en toewijding die school doorloopen heeft en toont een Prinses te zijn, die de tradities van het Oranje huis hoog houdt.

Rector en Senaat der Leidsche Universiteit hebben, toen aan Prinses Juliana haar doctoraats-diploma werd overhandigd op 31 Januari 1930, getuigd van nog iets zeer bijzonders in ons Vorstenkind.

Nl. van „uitnemenden ijver en vurigen lust tot onderzoek" niet alleen, maar ook van het „scherpe vernuft en den onafhankelijken en oorspronkelijken geest van deze voedsterlinge".

Nederland kan gerust zijn niet alleen, het mag er trotsch op zijn bij het vieren van het 5e kroonjaar van zijn Kroonprinses te weten, dat zijn hoop en vertrouwen op de toekomst ook in Prinses Juliana niet beschaamd zullen worden.

M.

Nederl.-Indië

Bericht.

Jaardag Prinses Juliana.

Maandag a. s., Prinsesse dag, zal ons blad niet verschijnen.

VERLAGING BELASTING-DRUK?

Een te Optimistische Verwachting.

Naar A n e t a seint uit Bandoeng, meldt de *Pr. Bode*, van zeer bevoegde zijde te hebben vernomen, dat de bestaande belastingen niet zullen worden verhoogd.

Integendeel: er wordt gestreefd naar vermindering van den belasting-druk, in het bijzonder van de Vennootschaps-belasting en de Crisis-heffing.

Wij kunnen dit bericht helaas slechts onder voorbehoud aanvaarden.

Wel heeft de Indische Ondernemersbond onder leiding van Mr. G. H. C. Hart, na langdurige besprekingen kans gezien, den Directeur van Financiën van de wenselijkheid van een verlaging der honderd procenten op de Vennootschaps-belasting te overtuigen, maar het publiek is hiermede allerminst gebaat.

En het zal waarschijnlijk geen baat vinden bij een verlaging van de Crisis-heffing, want voor zoover ons bekend is, wordt een eventuele verlaging vrijwel gecompenseerd door een onvoordeelige herziening van de Inkomsten-belasting.

Een verplaatsing van belasting-druk brengt geen verlichting, en het is voor Sijmen precies eender of hij door de kat of door den kater gebeten wordt!

De Tijdelijke Gouverneurs-Vacature.

G e s c h i k t h e i d s t a a t
v o o r o p.

Het bericht in ons blad van 24 April jl. over de vervanging van Gouverneur Schnitzler gedurende diens buitenlandsch verlof kan een minder prettigen indruk wekken, reden waarom wij er nog even op terugkomen.

Men zou er nl. uit kunnen lezen, dat Resident Van der Hoek slechts op grond van ancienniteits-overwegingen voor de waarneming van het Gouverneurs-ambt in aanmerking zou komen, doch zoo is het natuurlijk niet bedoeld: de eisch van g e s c h i k t h e i d staat onder alle omstandigheden voorop.

Amsterdamsche M. T. S. voor Bouwkunde.

Uit het Jaarverslag.

Wij ontvingen het verslag over 1933 benevens het leerplan 3de druk en de „mededeelingen” van de Middelbaar Technische School voor Bouwkunde, Dongestraat 12, Amsterdam.

Het rapport van de Commissie inzake het Middelbaar Technisch Onderwijs, heeft geleid tot de invoering van het genormaliseerde leerplan, dat thans voor alle Middelbare Technische Scholen in Nederland uniform en gelijkwaardig is.

Daarnaast is besloten, het schriftelijk toelatings-examen voor alle M. T. Scholen gelijktijdig af te nemen en de examen-opgaven centraal te doen opstellen, hetgeen een tweede stap is in de richting van gelijkwaardigheid van de leerstof van het M. T. Onderwijs.

Het jaarverslag is typografisch goed verzorgd en ryaal geïllustreerd met interessante afbeeldingen van de verschillende school-afdeelingen.

Kunst

BATAVIASCH KUNSTKRING.

Jaarverslag 1933.

Ook in dit verslagjaar liet, zooals was te verwachten, de ongunst der tijden zich gevoelen in het terugloopen van het aantal leden. Voor vele menschen is Kunst nog steeds luxe, en een voorwerp van eerste bezuiniging. Terwijl men nog wel geregeld zijn bioscoop bezoekt, meent men het verder wel zonder goede kunst te kunnen stellen.

Het aantal leden, dat op 1 Januari 1933 721 bedroeg, daalde tot 562 aan het einde van het jaar. In Juni was het aantal het geringst — 532. Gedurende Juli en Augustus steeg dit tot resp. 568 en 597, vermoedelijk ten gevolge van de concerten van Segovia en het optreden van Charlotte Köhler, maar in het laatste kwartaal had wederom een daling plaats.

Zooals bekend, werd met ingang van 1 Juni het lidmaatschap voor een lid-alleen met f 1.— verminderd. De verwachting, dat het aantal leden door dezen maatregel belangrijk zou toenemen, werd niet vervuld. Althans was die toename niet aanzienlijk genoeg om het aan contributie minder ontvangen bedrag te vergoeden. In de tweede helft van 1933 nam het aantal z.g. vrijgezellenkaarten met 30 toe.

Het jaar 1933 bracht de volgende prestaties:

- 25 concerten (incl. die voor de jeugd);
- 3 tooneelvoorstellingen;
- 6 tentoonstellingen (behalve de Permanente op Zondagen);
- 8 lezingen en voordrachten;
- 1 dans-avond;
- 1 voorstelling voor de jeugd (Cor van Deutekom), derhalve te zamen 44.

Het wil ons voorkomen, dat dit aantal nog altijd belangrijk genoeg is om het lidmaatschap van den Kunstkring aantrekkelijk te maken. Natuurlijk zullen er nog menschen gevonden worden, die onbevredigd zijn en meer willen, ook zijn er zelfs — hoe ongelooft dat ook klinkt — die beweren, dat er „bijna nooit meer iets te doen” is, maar het Bestuur meent op dergelijke onredelijke verwijten niet te behoeven ingaan. Ook hier is blijkbaar „la critique aisée”; het is natuurlijk niet doenlijk om het 500 leden individueel naar den zin te maken, maar wie inziet het overgrote belang van het bestaan van Kunstkringen in Indië, — de ouderen moeten zich den toestand van twintig, dertig jaar geleden maar eens voor den geest halen, — wie eenigszins begrijpt de eigenaardige moeilijkheden, welke er voor een Bestuur aan verbonden zijn om steeds het goede, en niet zelden het betere en beste te geven, die zal moeten toegeven dat wat de Kunstkring wederom in het afgelopen jaar heeft gepresteerd, den toets van critiek glansrijk kan doorstaan. Bovendien, op de algemeene ledenvergadering, de plaats toch om bezwaren in te brengen en voorstellen te doen, welke dan eventueel aan den Bond van Kunstkringen kunnen worden doorgegeven, — deze toch arrangeert de meeste tournees, — komt nooit iemand.

Men „moppert” onder elkaar en bedankt, zonder te bedenken dat, wanneer de Kunstkringen hun taak om financieele redenen niet meer zouden kunnen volbrengen, Indië voorgoed verstoken zou zijn van bezoeken van wereldvermaardheden, die thans, door en onder auspiciën van de Kunstkringen, Java in hun tournees opnemen.

Men bedenke verder, dat gedurende de Europeesche wintermaanden de Kringen hier in hoofdzaak zijn aangewezen op plaatselijke krachten en, zonder aan de groote verdienste van velen hunner iets te kort te willen doen, zal toch kunnen worden toegegeven, dat hun prestaties in den regel minder zijn dan van hen, die hier in de „zomermaanden” worden geboden, wanneer de „grooten” hun tournees in Europa hebben beëindigd.

In 1933 waren de glanspunten: het Buda-

pest Trio, dat driemaal optrad; de wereldberoemde gitarist Segovia, de pianist Ignas Friedman en Maurice Maréchal (cello) die elk tweemaal concerteerden. Daarnaast mogen met eere nog genoemd worden Alexander Tansman (piano) en Eugenia Welleson (viool), Nathalie Wetchor en Maria Last (zang).

Behalve dezen, wier concerten een lidmaatschap reeds zouden billijken, traden nog op Schramm, de uitstekende pianist van het Budapest Trio, en zijn vrouw, Diny Soetermeer, terwijl als verdienstelijke plaatselijke krachten de dames Ruiter en Crinchele Roy, zich als zangeres lieten hooren.

In het verslagjaar werd een proef genomen met het geven van concerten in de zaal van de Sociëteit Concordia. Hieraan zijn minder kosten verbonden en men ontvindt van het straatrumoer, in tegenstelling met in den Schouwburg, geen overlast. Hiertegenover staat, dat uitvoeringen in den Schouwburg een meer intiem aanzijn hebben.

Indien het ledenaantal echter onverhoopt nog meer terugloopt, dan zullen de concerten meer dan tot nu het geval is, in het Kunstkring-gebouw moeten plaats hebben. Het Bestuur overweegt daarom het Kunstkringgebouw aldus te verbouwen, dat in het vervolg de prestaties zooveel mogelijk aldaar kunnen plaats hebben.

De tooneelvoorstellingen verheugen zich steeds in een groot bezoek. Tooneel spreekt gemakkelijker aan dan „zware” muziek. Het is te betreuren, dat Batavia op tooneelgebied zoo weinig oplevert. Aan het special voor de Kunstkringen laten uitkomen van een tooneel-gezelschap is wel vaak gedacht, onderhandelingen zijn gevoerd, maar er moest in verband met de te hooge kosten van worden afgezien. De gegeven voorstellingen: „Het” en „Mr. Bolbec en haar echtgenoot” door het „gezelschap Jeanne van Rijn” in combinatie met de Officiers Tooneel Vereeniging „Soerabaja” en „Schimmen” door het „Haagsch Tooneel” stonden op peil.

Groot succes had — op een ander terrein — Charlotte Köhler met haar zeer persoonlijk gekleurde voordrachten.

Het Bestuur meent zonder zelfingenomenheid te kunnen zeggen, dat ook 1933 aan de Batavianen veel goeds en schoons bracht. Of echter de prestaties kwantitatief en kwalitatief in volgende jaren op hetzelfde peil zullen kunnen worden gehandhaafd, zal voor geen gering deel van Batavia's ingezetenen zelf afhangen. Hoe groot het aantal leden, hoe ruimer de middelen om belangrijke kunstenaars te kunnen laten uitkomen.

Daarom: *werft leden! In hun en in Uw eigen belang!*

Aan dit jaarverslag-uitreksel willen wij nog toevoegen een lijstje van wat de Kunstkring-leden in den loop van dit jaar kunnen verwachten:

Tooneelvoorstelling: „De Baas in Huis” van Martin Flavin door het „Bataviaasch Tooneel”, op 4 Mei.

Andries Roodenburg — violist — 2de concert op 15 Mei.

Alex. Borovsky — pianist — 2 concerten in Juni.

Anna El Tour — zangeres — 2 concerten in Juli en Augustus.

Emanuel Feuermann — cellist — 2 concerten in September.

Een Strijkkwartet, waarmede nog onderhandeld wordt, in September/October.

Clotilde en Alex. Sakharoff — dans — in November/December.

Verder worden tooneelvoorstellingen en muziek-avonden van plaatselijke krachten, tentoonstellingen van werk van Hollandsche en Indische schilders, lezingen, enz. voorbereid.

Voor 1935 wordt reeds onderhandeld met wereldvermaardheden als de Spaansche danseres „La Argentina”, Arthur Rubinstein (pianist) het Kolisch (Wiener) Kwartet, e.a.

Van Vreemde Koloniën

Het Begrootings-tekort van Congo.

194 Millioen.

Bij de behandeling van de koloniale begrooting in den Senaat heeft Minister Tschoffen 28 Maart jl. een somber beeld van den financieelen toestand in de Congo-kolonie opgehangen. De Minister verklaarde, aldus het *Alg. Hbl.*, dat de begrooting met een tekort sluit en dat het publiek ongerust is. De voordeelen uit den Congo zijn slechts van tijdelijke aard geweest. Weliswaar blijft men er ijverig voortwerken en exporteerden, evenals in de beste jaren, en is de productie vrijwel onveranderd gebleven, maar de prijzen zijn met 50 tot 75, veelal zelfs met 80% gedaald.

Als schrale troost wees de heer Tschoffen er op, dat dezelfde toestand zich ook in andere koloniën en zelfs in Ned.-Indië voordoet. De financieele toestand van den Congo moet, zeide de Minister, grondig en snel gesaneerd worden. Men heeft het belastingstelsel gereorganiseerd, de uitgaven in vergelijking met verleden jaar met frs. 32

(Zie onderaan volgende kolom.)

Wetenschappen

RHINOCEROS SONDAICUS IN WEST-JAVA.

De laatste der Mohikanen?

31 Januari jl. werd een fraaie mannelijke b a d a k (*Rhinoceros sondaicus*) aan de Zuidkust van het Regentschap Tasikmalaja t.b.v. het Zoologisch Museum neergelegd. In *De Tropische Natuur* van April worden eenige bijzonderheden meegedeeld omtrent deze laatste aanwinst van het Museum.

In de eerste plaats dan wordt verteld, waarom dit exemplaar, dat immers behoort tot een reeds zeldzame en met snelle uitroeiing bedreigde diersoort, gedood werd.

In de bijkans ondoordringbare bosschen aan de Zuidkust van het district Karangnoenggal leefden tot 1918 nog twee badaks; in dat jaar echter werd een dezer exemplaren op illegitieme wijze neergelegd. Sedert mijn komst in deze streken (Maart 1929) heb ik, aldus de heer F. J. Appelmann in genoemd tijdschrift, toen *das Leben und Herumtreiben* van het overgebleven exemplaar nauwkeurig nagegaan en doen nagaan, waarbij mij bleek, dat het volkomen uitgesloten moest worden geacht, dat het dier ooit nog met soortgenooten in aanraking zou kunnen komen. Voor het voortbestaan der soort was dit exemplaar dus absoluut waardeloos, terwijl groot kans bestond, dat het te avond of te morgen door stroopershand zou vallen dan wel zijn natuurlijke dood zou sterven; in beide gevallen zou het echter voor de wetenschap verloren zijn gegaan.

Toen ik derhalve verleden jaar den Directeur van het Zoologisch Museum met een en ander in kennis stelde, was deze direct bereid om maatregelen te treffen ten einde dit kostbare object voor het Museum in handen te krijgen, weshalve een besluit werd geslagen, waarbij aan den heer P. F. Franck, taxidermist van het Museum, machtiging werd verleend om met twee andere heeren te trachten den badak buit te maken.

Nadat uitstekende speurders de dagelijkse gangen van het dier gedurende eenigen tijd hadden vastgesteld, werd de eerste poging gewaagd in September van het vorige jaar. Wij waren het er al spoedig over eens, dat drijven volstrekt geen zin had en dat men slechts resultaat mocht verwachten van het volgen van het dier op het versche spoor. Dit bleek in het geheel geen sinecure, want het terrein, waarin de badak zich bij voorkeur ophield, was begroeid, hetzij met wildhout-struikgewas, waarin geweldig veel areu-jsoorten (slingerplanten) voorkwamen, hetzij met s a l i a r a (*Lantana Camara*) of b a m b o e d o e r i. Dientengevolge moesten wij urenlang in gebuikte houding door de tunnels van den badak sluipen, zonder eenig uitzicht, en een voortdurenden strijd tegen slingerplanten en doornegewassen voeren. De eenige aanwijzingen omtrent het verdere (inhalen) waren de sterke urinelucht, die in de tunnels heerschte, en de pyramidevormige mesthoopen van het dier, waarvan de mestballen de grootte van tennisballen hadden. Het enorme spoor (28 x 29 cm) imponeerde ons machtig en ik wil niet ontkennen, dat als de tunnel somwijlen bijzonder nauw en donker werd, wij elkander wel eens veelbetekenend aankeken.

Toch hadden wij reeds den eersten dag bijzondere veine, doordat wij den badak's middags circa half zes tot op 15 meter konden benaderen en wel terwijl het dier aan het laveien was. Met groot geraas trok hij kleine dunne boompjes om, teneinde er de poetje af te kunnen eten. Echter kon in de dichte begroeiing slechts de voorste man, de heer Franck, iets zien, nl. een groot donker voorwerp, waaraan kop noch staart te onderscheiden was. Goede raad was duur; volgens de regelen der edele jachtkunst mocht onder deze omstandigheden feitelijk onder geen voorwaarde geschoten worden. Daartegenover stond de uitdrukkelijke opdracht om den badak voor het Museum te veroveren en de groote waarschijnlijkheid, dat men in dagen of weken niet meer zoo'n kans zou krijgen. Het moest dus en daverend klonk de knal door de rimboe. Wat toen gebeurde is moeilijk te beschrijven; het leek wel of er een cycloon losbarstte. Als een locomotief stormde de badak door de b a m b o e d o e r i, viel, stond weer op en stampte op den grond en donderde door de balla (ruijge van a l a n g², g l a g a h, t j e n t é, e.d.), naar het ons voorkwam in halve cirkels.

miljoen verlaagd, het ambtenaren corps met ruim duizend man verminderd, maar al deze maatregelen zetten geen zoden aan den dijk. Het tekort op de begrooting, dat verleden jaar ruim frs. 200 miljoen bedroeg, zal dit jaar in het gunstigste geval tot frs. 194 miljoen kunnen worden beperkt. De Minister ziet dan ook geen ander middel om de begrooting in evenwicht te brengen, dan het op touw zetten van openbare loterijen.

Daarbij konden wij absoluut niets zien, zoo dat ons, laat ik het eerlijk bekennen, de nekhaartjes recht op stonden. Na eenigen tijd echter trad de stilte weer in en na nog een poosje gewacht te hebben, werd de plaats van de „Anschusz” opgezocht, in de omgeving waarvan wij weldra rijkelijk bloed vonden op schouderhoogte en verdacht veel lijkend op longenbloed. In de beste hoop keerden wij in de vallende duisternis naar ons bivak terug, onderweg vele veronderstellingen uitend, theorieën opstellend en ons voornemend om met zonsopgang onmiddellijk weer het spoor te volgen.

Helaas, dit behoefde niet; reeds voor dag en dauw kwam een spoorzoeker ons melden, dat de versche prent van den badak op den desaweg stond en dat geen druppeltje bloed meer te vinden was. Weg was dus alle hoop; doch er moest worden nagezocht. Kort en goed, wij volgden het spoor door zwaar begroei, moeilijk terrein van 's morgens zeven tot 's middags vier uur en konden slechts constateeren, dat de prent volkomen normaal was, dat de badak met smaak gegeten en op tijd zijn modderbaden genomen had en dat hij blijkbaar een onbeduidende vleeschwond had bekomen, zoodat er voor ons voorloopig niets meer te doen was. Na rijp beraad werd derhalve besloten het dier eenige maanden rust te geven en het daarna nogmaals te probeeren.

Gedurende de volgende maanden werd den neushoorn een belangstelling geschonken, een vorst waardig. Geregeld kwamen de berichten binnen; hij was om den anderen dag daar en daar, hij kwam vaak op bepaalde tegalla's, waarbij hij rustig dwars door de paggers wandelde, ja hij bezocht in het holst van den nacht zelfs de baleh desa en het erf van den loerah van S. Op het laatst werden de berichten zelfs verontrustend; de kinderen dorsten niet meer naar de desa-school en de vrouwen durfden zich niet ver van de desa te verwijderen.

Ergo werd eind Januari wederom besloten een poging te wagen; alleen, de berichten leken haast te mooi, het leek bijna eenvoudig werk. En zooals het vaak gaat, juist nu het zoo makkelijk leek, ging het niet zovlot. Den eersten middag werd het spoor verloren op een keiharde grasvlakte; den tweeden dag volgden de speurders het spoor van zonsopgang tot zonsondergang, zonder het echter versch genoeg te bevinden. Met bange vreeze zagen wij het aanbreken van den derden dag, den dag waarop twee onzer terug moesten keeren, tegemoet. Het leek wel of er iets niet in orde was, of er plotseeling iets geheimzinnigs gebeurd was. De morgen verstreek de koffers en veldbedden werden gepakt alles was klaar om af te reizen. Daar kwam eindelijk bericht: het versche spoor was gevonden op 4 km van ons bivak!

Wat te doen, het was reeds half drie, de kansen leken niet overmatig groot. Edoch, het moest geprobeerd worden, Jus vooruit maar weer. Het begin verliep vlot, het ging over tegalla's en door niet al te zwaar bosch, maar tegen vier uur werd het weer beroerd en schoven wij de tunnels onder de *Lantana* en b a m b o e d o e r i weer in. Wederom die lucht van pricinezuur — wederom die enorme mesthoopen. Zullen we hem nog bij „Büchsenlicht” inhalen?

Vijf uur! Daar stopt Karta, het phenoemen, de onvervangbare! Hij wijst met een roetzwaarden wijsvinger naar voren. Het kraakt rechts van ons; de heer Van H. en ondergeteekende maken front naar rechts, maar wij kunnen geen vijf meter vooruit zien. Dan zien wij Karta steeds maar vooruitwijzen en eindelijk zien wij den heer Franck aanleggen. Donderend valt het schot, en wederom is het of een sneltrein door de balla stormt. Wij hooren hem afgaan, schijnbaar in een rechte lijn.

Als het stil is geworden, nemen wij de situatie op. Aan het einde van een rioolvormige tunnel blijkt zich een modderpoel te bevinden, die er uitziet als een reusachtige pot blauwe zalf. De heele begroeiing er omheen zit duim-, neen decimeterdik onder de vette pap — geen druppeltje bloed! Zou het weer voor niets zijn geweest?

Wij reconstrueeren den toestand; thans was een schijf van minstens 40 cm in het vierkant duidelijk zichtbaar geweest op 15 à 18 m. De tunnel fungeerde bovendien als richtingswijzer; het schot was kalm en met vaste hand afgegeven. Neen, dit kon niet mis zijn en toch?? Twee leden van het jachtgezelschap zijn gedwongen in den nacht af te reizen; de heer Franck zal morgen met zijn mantri en de beste speurders nazoeken

Zes en dertig uur later (het jachtveld was nu niet direct vlak bij een telefoonkantoer gelegen) daar ratelt de telefoon. Hij is gevonden; dicht bij zijn modderpoel, in zijn schalen ineengezakt. Een longen-schot heeft een einde gemaakt aan het leven van dezen eenzamen kolos.

Over eenigen tijd zal men dit pracht-exemplaar, een oeroud mannetje, in het Museum te Buitenzorg kunnen bewonderen.